

Ankerveien

Kulturminnene som blir presentert på kommunens hjemmesider i 2004 dreier seg om veier. Folk har til alle tider foretatt ferder over kortere eller lengre strekninger, over jorder og fjell, gjennom skoger, over vann, til fots, på hesterygg og i kjøretøy og fartøy av alle slag. Spor etter ferdselen finner vi på kryss og tvers i kommunen.

Ankerveien ble bygget i 1790-årene under ledelse av en fremtredende person i Bærums og Norges historie: Jernverkseier, sagbrukseier, Eidsvoldsmann og kongelig oppnevnt generalvei-intendant; Peder Anker. Med sine franske forbilder og høye krav til veistandard utbedret han gamle veier og anla flere nye, både i og utenfor Bærum. Veiene skulle ha en slik standard at de var kjørbare med hest og vogn. Ankerveien ble anlagt som driftsvei for tung transport av kull, jernmalm og jernprodukter mellom Bærums Verk, Fossum og Hammaren i Maridalen. Ankerveien er i alt 20 km lang, hvorav ca 10 km er i Bærum.

Fra Bærums Verk går Ankerveien opp Guldbrandslia gjennom skogen. Her kommer datidens veibyggingssidealer tydelig frem, for her er veien rett og bred. Ankerveien fortsetter over Steinskogen, forbi øvre og nedre Steinskogen, som var husmannsplasser under Stein gård. Deretter gikk den i direkte linje forbi Steinstjernet og gjennom tunet på Stein gård. Fra gården og 1 km videre er veien spesielt godt bevart, og er fredet etter kulturminneloven. Her er det preget veien hadde i 1790-årene, bevart med murer og styvede askekaller. Askene er styvnet fordi man brukte de bladrike grenene som tilleggsfôr for husdyrene.

Etter Stein passerer Ankerveien Øverland gård. Den Bergenske Kongevei kommer inn på Ankerveien ved Øverland, og har felles løp med Ankerveien til Bærums Verk, og videre over Krokskogen mot Hole. Det ligger flere verneverdige gårdstun og husmannsplasser langs Ankerveien mellom Stein og Fossum. Veien går gjennom ett av Bærum kommunes prioriterte kulturlandskapsområder, Grinijordene.

Ankerveien i Bærum ender på Fossum ved Lysakerelven. Her er flere arbeiderboliger knyttet til jernverket og sagbruket bevart og ennå i bruk. Fossum Verks skole er fra 1859, men det var skole ved Fossum jernverk allerede fra 1804 for 70 barn. Både Fossum Verk, Bærums Verk og Bogstad Brug på Oslosiden, startet opp egne verksskoler til opplæring av arbeidernes barn, og dette skjedde før ny skolelov ble innført i 1860 med krav om fast skole for alle barn i landet.

Lange strekninger av Ankerveien preges av slitasje. Gjengrodd grøfter har ført til at vannet har rent i veien og tatt med seg det øverste laget av naturgrus. Store steiner gjør det enkelte steder vanskelig å komme frem med sykkel eller barnevogn, og det er selve bærelaget av veien som er kommet til overflaten. Natur- og idrettsforvaltningen ved Kulturvern vil i den nærmeste tiden fortsette istandsetting av Ankerveien som en kulturhistorisk vei med støtte fra Akershus fylkeskommune og Riksantikvaren.

Ada Lene Scheffler